

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»  
ІНСТИТУТ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ДИЗАЙНУ  
ТА ТРАНСПОРТУ  
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЄКТУВАННЯ  
ТА ДИЗАЙНУ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

до виконання контрольної роботи з дисципліни  
«Нормативно-правове регулювання в будівництві»  
для студентів 1 курсу  
*заочної форми навчання*

Інституту цифрових технологій, дизайну та транспорту  
за освітньо-професійною програмою «Проектування будівель і  
споруд»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти  
Спеціальність – 192 БУДІВНИЦТВО ТА ЦИВІЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»  
ІНСТИТУТ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ДИЗАЙНУ  
ТА ТРАНСПОРТУ  
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЄКТУВАННЯ  
ТА ДИЗАЙНУ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

до виконання контрольної роботи з дисципліни  
«Нормативно-правове регулювання в будівництві»  
для студентів 1 курсу заочної форми навчання  
Інституту цифрових технологій, дизайну та транспорту  
за освітньо-професійною програмою «Проектування будівель і  
споруд»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти  
Спеціальність – 192 БУДІВНИЦТВО ТА ЦИВІЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ

Затверджено на засіданні  
кафедри інформаційних технологій  
проектування та дизайну  
Протокол № 1 від 28.08.2024 р.

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Нормативно-правове регулювання в будівництві» для студентів першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія за освітньо-професійною програмою «Проектування будівель і споруд». / Укл.: Г. В. Зінченко, В.С. Дорофєєв – Одеса : ОНПУ, 2024. – 21с.

Укладачі:

Зінченко Г. В., к.т.н., доцент  
Дорофєєв В.С., д.т.н., професор

Методичні рекомендації спрямовані на набуття знань та практичних навичок стосовно нормативно-правової бази в сфері будівництва. У методичних вказівках розібрано розрахунок визначення класу наслідків (відповідальності) будівель і споруд. Розглянуті важливі питання будівельної галузі, особливостей її функціонування та правового регулювання. Матеріали, наведені в методичних вказівках допоможуть оволодіти навичками застосування законодавчих актів та нормативно-технічних документів, що забезпечують всі стадії будівництва.

## ЗМІСТ

|                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------|----|
| <b>ВСТУП</b>                                                | 5  |
| <b>КОРОТКІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ</b>                         | 5  |
| <b>ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ .....</b>                   | 7  |
| <b>КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ .....</b>                            | 9  |
| <b>ВАРІАНТИ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....</b> | 9  |
| <b>ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ .....</b>             | 12 |
| <b>ЛІТЕРАТУРА .....</b>                                     | 14 |

## ВСТУП

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Проектування будівель і споруд» навчальна дисципліна «Нормативно-правове регулювання в будівництві» є базовою в розрізі професійної підготовки обов'язкового блоку.

**Предметом дисципліни** є законодавчі акти та нормативно-технічні документи, що забезпечують всі стадії будівництва, а також основи планування і забудови територій на державному та регіональному рівні.

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Нормативно-правове регулювання в будівництві» є оволодіння претендентом на здобуття вищої освіти базових знань про будівельну галузь, особливостей її функціонування та правового регулювання, оволодіти навичками застосування законодавчих актів та нормативно-технічних документів, що забезпечують всі стадії будівництва, здобути навички з основ планування і забудови територій на державному та регіональному рівні, навчитися розрізняти основні характеристики будівель, основні частини і елементи споруд, орієнтуватися в питаннях проектування будівель та споруд.

### **Завдання дисципліни:**

- освоєння теоретичних основ регулювання відносин у будівельній сфері;
- оволодіння практичними навичками роботи з законодавчою, нормативною та технічною літературою;
- вивчення основних характеристик будівель, основних частин і елементів споруд;
- навчитися орієнтуватися в питаннях проектування будівель та споруд.

## КОРОТКІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Рівень розвитку будівництва говорить про економічний розвиток країни та рівень життя її населення. Будівництво має на меті створення об'єктів, які поділяються на дві великі групи - будівлі та інженерні споруди.

**Будівлі** - це споруди, що складаються з несучих та огорожувальних (або сполучених несуча-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для проживання або перебування людей, розміщення устаткування, тварин, рослин і т. ін.

**До будівель відносяться:** житлові будинки, гуртожитки, готелі, ресторани, торговельні, промислові будинки, вокзали, будови для публічних виступів, медичних закладів та закладів освіти та культури тощо.

**Інженерні споруди** - це об'ємні, площинні або лінійні наземні, надземні або підземні будівельні системи, що складаються з несучих та в окремих випадках огорожувальних конструкцій і призначені для виконання виробничих процесів різних видів, розміщення устаткування, матеріалів та виробів, для тимчасового перебування і пересування людей, транспортних засобів, вантажів, переміщення рідких та газоподібних продуктів тощо.

Будівельне виробництво ґрунтується на таких принципах, як системність, безпечність, гнучкість, ресурсозбереження, якість, ефективність.

**Безпечність** передбачає відповідність об'ємно-планувальних, конструктивних, організаційно-технологічних рішень, прийнятих під час будівництва та експлуатації об'єкта, умовам навколишнього природного й соціального середовища, що гарантуватиме стійкість об'єкта, зокрема в разі виникнення надзвичайних та екстремальних ситуацій.

**Гнучкість** виявляється у здатності виробничого процесу під час зведення об'єкта адаптуватися до мінливих умов виконання робіт на майданчику, реагувати на зміну організаційних, технологічних і ресурсних параметрів у широкому діапазоні й водночас досягати результату зі збереженням проектних показників.

**Ресурсозбереження** спрямоване на оптимізацію й економію витрат матеріальних, енергетичних, трудових, фінансових ресурсів на всіх етапах створення будівельного об'єкта.

**Під якість** розуміють дотримання відповідності всіх параметрів будівельних процесів проектним значенням, а також чинним нормам, стандартам, регламентам. Контроль якості здійснюють через реалізацію комплексу заходів із моніторингу будівництва та експлуатації об'єкта.

**Ефективність** відбиває кількісну оцінку величини відповідності проєктованих параметрів будівництва об'єкта кінцевим або проміжним показником, що визначають вартість, терміни, якість витрат ресурсів під час створення будівельної продукції.

**Виробничий процес** зведення будівлі або споруди є **інтеграцією будівельних технологій**. Ці **технології** – важливий складник будівельного виробництва, їх техніко-економічний рівень є показником ефективності та відповідності запитам сьогодення.

Під терміном **будівельна технологія** мають на увазі сукупність дій (будівельний процес), способів і засобів (технічні засоби), яка через виконавців (трудові ресурси) спрямовується на оброблення вихідних природних і штучних матеріалів (матеріальні елементи), зміну їхніх характеристик, стану й розташування у просторі (конструкція) із метою створення проєктної будівельної продукції.

Для правильного і технічно грамотного використання будівельного матеріалу треба знати його властивості, тобто якісні характеристики, що визначають його застосування в будівництві. Технічні властивості матеріалу залежать від його складу і структури. Будівельний матеріал характеризується хімічним, мінеральним і фазовим складом [2].

**Будівельні норми** – це підзаконні нормативні акти технічного характеру, затверджені суб'єктом нормування, що містять обов'язкові вимоги у сфері будівництва, містобудування та архітектури (№ 2254-IX від 12.05.2022) Закон України «Про будівельні норми»).

**Будівельні норми повинні містити** обов'язкові вимоги технічного характеру, вони не містять правових норм та можуть містити рекомендовані вимоги. Державні будівельні норми (ДБН) затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва (на сьогодні це Мінрегіон).

**ДБН** розробляються на організацію робіт із нормування та стандартизації у сфері містобудування, будівництва та промисловості будівельних матеріалів (на вишукування, проєктування, управління, територіальну діяльність, зведення, обстеження, реконструкцію та реставрацію об'єктів будівництва, планування, забудову населених пунктів і територій, забезпечення надійності і безпеки споруд, а також на дотримання вимог технології та технічних норм в установленому порядку).

На сьогодні існує два кардинально різних методи формування будівельних норм (згідно аналітичного огляду [3]):

- приписуваний (розпорядчий),
- параметричний.

**Приписуваний** [англ. prescriptive] метод є більш традиційним і ґрунтується на докладному описі об'єкта нормування, а при параметричному [англ. performance-based] методі акцентується увага на меті, яку має досягти об'єкт нормування, що передбачає можливість різних шляхів досягнення цієї мети.

**Параметричний** метод є більш гнучким та передбачає творчу свободу у виборі засобів досягнення мети нормування. Проте цей метод вимагає більшої компетенції від суб'єктів нормування, які мають самостійно приймати рішення щодо способу досягнення встановленої мети.

## ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Завдання для виконання контрольної роботи здобувач отримує на установчій лекції.

Робота містить 5 теоретичних питань та 1 практичне завдання – розрахунок класу наслідків (відповідальності) будинку за ДСТУ 8855:2019 «Визначення класу наслідків (відповідальності)».

**Теоретична частина контрольної роботи.** Обсяг відповіді на кожне теоретичне питання складає 1-2 сторінки машинописного тексту. Текст відповіді повинен бути виконаний самостійно, а не скопійованим з навчального посібника.

**Практичне завдання.** Здійснити розрахунок класу наслідків (відповідальності) будинку за ДСТУ 8855:2019 «Визначення класу наслідків (відповідальності) будинку».

**Мета** – опанування знаннями щодо розрахунку класів наслідків (відповідальності) об'єкта будівництва. Ознайомитись та навчитись користуватися нормативним документом ДСТУ 8855:2019 «Визначення класу наслідків (відповідальності)».

**Загальні рекомендації:** дотримуватись будівельних норм, ретельно вивчити ДСТУ 8855:2019 «Визначення класу наслідків (відповідальності) будинку».

**Етапи виконання:** завдання здобувач отримує на установчій сесії.

**Клас наслідків** (відповідальності) будівель і споруд (далі – клас наслідків) – це характеристика рівня можливої небезпеки для здоров'я і життя людей, які постійно або періодично перебуватимуть на об'єкті або які знаходитимуться зовні такого об'єкта, матеріальних збитків чи соціальних втрат, пов'язаних із припиненням експлуатації або з втратою цілісності об'єкта (стаття 32 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [43]).

Клас наслідків об'єкта будівництва визначається відповідно до вимог ДБН В.1.2-14:2018 "Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд" [17]. Будівлі або споруди присвоюється найвищий клас наслідків (відповідальності) по одній з характеристик можливих наслідків від відмови, які наведені в табл. 1.1 ДСТУ 8855:2019 Будівлі та споруди. Визначення класу наслідків (відповідальності).

Незалежно від даних табл. 1.1 ДСТУ 8855:2019 Будівлі та споруди. Визначення класу наслідків (відповідальності). до об'єктів із незначними наслідками (СС1) не можуть бути віднесені:

- об'єкти нового будівництва, яке здійснюється в охоронній зоні пам'яток культурної спадщини (розміри охоронної зони не можуть бути менші за два горизонтальні або два вертикальні розміри пам'ятки);
- житлові будинки понад чотири поверхи;
- об'єкти, які підлягають оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

До об'єктів із значними наслідками (СС3) відносяться:

- пам'ятки культурної спадщини, тобто об'єкти, які занесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України<sup>1</sup> (місцевого та національного значення);
- об'єкти підвищеної небезпеки, ідентифіковані відповідно до Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»;
- житлові, громадські або багатофункціональні будівлі заввишки понад 100 метрів.

Віднесення об'єкта до певного класу наслідків (відповідальності) здійснюється проектною організацією за погодженням із замовником будівництва, а правильність визначення класу наслідків перевіряється під час проведення експертизи проектів (якщо її проведення передбачено законодавством).

Таблиця 1.1

| Клас наслідків<br>(відповідальност<br>і<br>)об'єкта | Характеристики можливих наслідків відмови об'єкта                                                                |                                                                                      |                                                                              |                                                          |                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                     | Можлива небезпека кількість осіб                                                                                 |                                                                                      |                                                                              | Обсяг<br>можливого<br>економічного<br>збитку<br>м.р.з.п. | Припинення<br>функціонування<br>лінійних об'єктів<br>інженерно-транспо<br>ртної<br>інфраструктури,<br>об'єктів<br>комунікації,<br>зв'язку, |
|                                                     | Для<br>здоров'я<br>і життя<br>людей, які<br>постійно<br>перебувають<br>на об'єкті)                               | Для<br>здоров'я<br>і життя<br>людей, які<br>періодично<br>перебувають<br>на об'єкті) | Для<br>здоров'я<br>і життя<br>людей, які<br>перебувають<br>зовні<br>об'єкта) |                                                          |                                                                                                                                            |
| СС3 – значні<br>наслідки                            | Понад 400                                                                                                        | Понад 1000                                                                           | Понад 50 000                                                                 | Понад 50 000                                             | Загальнодержавний                                                                                                                          |
| СС2 – середні<br>наслідки                           | Понад 50 до<br>400 включно                                                                                       | Понад 100<br>до 1000<br>включно                                                      | Понад 100<br>до 50 000<br>включно                                            | Понад 2 500<br>до 50 000<br>включно                      | Регіональний<br>місцевий                                                                                                                   |
| СС1 – незначні<br>наслідки                          | До 50<br>включно                                                                                                 | До 100<br>включно                                                                    | До 100<br>включно                                                            | До 2 500<br>включно                                      | Об'єктовий                                                                                                                                 |
| <b>Примітка:</b>                                    | Мінімальний розмір заробітної плати (м.р.з.п.) щорічно встановлюють у Державному бюджеті України на поточний рік |                                                                                      |                                                                              |                                                          |                                                                                                                                            |

Примітки: 1 – вважається, що на об'єкті постійно перебувають люди, якщо вони перебувають там більше ніж вісім годин на добу і не менш ніж 150 днів на рік (загалом не менше 1200 год. за рік). Особами, що періодично відвідують об'єкт, вважаються ті, що заповнюють його не більше восьми годин на добу протягом не більше ніж 150 днів на рік (загалом від 450 до 1200 год. за рік). Можливою небезпекою для життєдіяльності людей є ймовірне порушення нормальних умов життєдіяльності більш ніж на три доби;

2 – обсяг можливого економічного збитку визначається відповідно до затвердженої КМУ методики;

3 – м.р.з.п. – мінімальний розмір заробітної плати, який щорічно встановлюється бюджетом держави.

#### Завдання до розрахунку (приклад):

- Об'єкт будівництва – односекційний 8-поверховий житловий будинок.
- Секція – 6-квартирна. Формула квартир поверху – 1-1-2-2-3-3.
- Площа квартир: 1к – 40,5 (30+10,5) м<sup>2</sup>, 2к – 52,5 (42+10,5) м<sup>2</sup>, 3к – 65,5 (55+10,5) м<sup>2</sup>.
- Висота поверху – 2,5 м.
- Місце будівництва – м. Одеса.
- Вимоги щодо охорони культурної спадщини – відсутні.
- Інженерно-геологічні умови будівництва – звичайні.
- Можливі наслідки від відмови об'єкта на функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури – відсутні.

#### 1. Визначення розрахункової кількості мешканців.

1.1. Розрахункова кількість мешканців визначається залежно від загальної площі квартири, яка складається з фактичної площі квартири плюс 10,5 м<sup>2</sup> на сім'ю (розрахунки проводимо у табличній формі).



**Типи квартир та їх площі (фактичні) залежно від кількості житлових кімнат визначаються відповідно за ДБН В.2.2-15:2019 "Житлові будинки. Основні положення":**

Таблиця 1.2

|                                                   | Кількість житлових кімнат |       |       |       |       |
|---------------------------------------------------|---------------------------|-------|-------|-------|-------|
|                                                   | 1                         | 2     | 3     | 4     | 5     |
| Нижня і верхня межа площі квартир, м <sup>2</sup> | 30-40                     | 48-58 | 60-70 | 74-85 | 92-98 |

- визначаємо кількість квартир на будинок: 6 помножити на кількість поверхів;
- визначаємо загальну площу всіх квартир на будинок (загальна площа квартири помножити на кількість квартир на будинок);
- визначаємо величину коефіцієнта на заселення (розселення на квартиру), який є основою для розрахунку кількості осіб, які постійно перебувають на об'єкті. Для цього фактичну площу квартири треба поділити на нормовану площу – 21 м<sup>2</sup>;
- визначаємо розселення на будинок (кількість квартир на будинок помножити на розселення на квартиру, закруглюємо у більший бік до цілого числа).

Таблиця 1.3

| Кількість кімнат у квартирі (тип квартир) | Загальна площа квартири, м <sup>2</sup> | Кількість квартир на будинок | Загальна площа квартир на будинок, м <sup>2</sup> | Розселення на квартиру (розрахунковий коефіцієнт на заселення) | Розселення на будинок, осіб |
|-------------------------------------------|-----------------------------------------|------------------------------|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| 1                                         | 2                                       | 3                            | 4                                                 | 5                                                              | 6                           |
| 1                                         | 40,5<br>(30+10,5)                       | 16                           | 648                                               | 1,43                                                           | 23                          |
| 2                                         | 52,5<br>(42+10,5)                       | 16                           | 840                                               | 2                                                              | 32                          |
| 3                                         | 65,5<br>(55+10,5)                       | 16                           | 1048                                              | 2,62                                                           | 42                          |
| <b>Усього</b>                             |                                         | <b>48</b>                    | <b>2536</b>                                       |                                                                | <b>97</b>                   |

Згідно п.4.8 ДСТУ 8855:2019 під час підрахунку кількості осіб, здоров'ю та життю яких може загрожувати небезпека, вважають, що на об'єкті постійно перебувають люди, якщо вони перебувають там 8 год. та більше на добу та не менше ніж 150 днів на рік (загалом не менше ніж 1200 год. за рік).

Отже, кількість людей, які постійно перебувають в будинку ( $N_I$ ), дорівнює 97.

Клас наслідків (відповідальності) будинків, споруд, лінійних об'єктів  
інженерно-транспортної інфраструктури за ДСТУ 8855:2019 Визначення класу наслідків  
(відповідальності)

Таблиця 1 за ДСТУ 8855:2019

| Клас наслідків<br>(відповідальності)<br>об'єкта | Характеристики можливих наслідків відмови об'єкта                                                                   |                                                                                      |                                                                              |                                                          |                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                 | Можлива небезпека кількість осіб                                                                                    |                                                                                      |                                                                              | Обсяг<br>можливого<br>економічного<br>збитку<br>м.р.з.п. | Припинення<br>функціонування<br>лінійних об'єктів<br>інженерно-транпо<br>ртної<br>інфраструктури,<br>об'єктів<br>комунікації,<br>зв'язку, |
|                                                 | Для<br>здоров'я<br>і життя<br>людей, які<br>постійно<br>перебувають<br>на об'єкті)                                  | Для<br>здоров'я<br>і життя<br>людей, які<br>періодично<br>перебувають<br>на об'єкті) | Для<br>здоров'я<br>і життя<br>людей, які<br>перебувають<br>зовні<br>об'єкта) |                                                          |                                                                                                                                           |
| СС3 – значні<br>наслідки                        | Понад 400                                                                                                           | Понад 1000                                                                           | Понад 50 000                                                                 | Понад 50 000                                             | Загальнодержавний                                                                                                                         |
| СС2 – середні<br>наслідки                       | Понад 50 до<br>400 включно                                                                                          | Понад 100<br>до 1000<br>включно                                                      | Понад 100<br>до 50 000<br>включно                                            | Понад 2 500<br>до 50 000<br>включно                      | Регіональний<br>місцевий                                                                                                                  |
| СС1 – незначні<br>наслідки                      | До 50<br>включно                                                                                                    | До 100<br>включно                                                                    | До 100<br>включно                                                            | До 2 500<br>включно                                      | Об'єктовий                                                                                                                                |
| <b>Примітка:</b>                                | Мінімальний розмір заробітної плати (м.р.з.п.) щорічно встановлюють у<br>Державному бюджеті України на поточний рік |                                                                                      |                                                                              |                                                          |                                                                                                                                           |

Відповідно до табл.1 ДСТУ 8855:2019 об'єкт будівництва належить до класу наслідків (відповідальності) **СС2**.

1.2. Кількість людей, які періодично (тимчасово) перебувають на об'єкті ( $N_2$ ).

Тимчасове перебування людей у житлових будинках не нормовано і в будь-якому разі не перевищує 50 % від кількості людей, які постійно перебувають у будинку, тобто:

$$N_2 = N_1 / 2 = 97 / 2 = 49 \text{ осіб.}$$

Відповідно до табл.1 ДСТУ 8855:2019 об'єкт будівництва належить до класу наслідків (відповідальності) **СС1**.

1.3. Кількість осіб, які перебувають поза об'єктом (для житлових будинків), визначається за формулою:  $N_3 = \alpha \cdot N_1$ .

Таблиця 1.4

| Умовна висота<br>будинку, м | Значення коефіцієнта $\alpha$                        |                                                               |                            |
|-----------------------------|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|----------------------------|
|                             | Значення коефіцієнту $\alpha$ при розміщенні будинку |                                                               |                            |
|                             | у сільській<br>місцевості                            | у малому місті<br>або у спальному<br>районі великого<br>міста | у центрі великого<br>міста |
| Менше ніж 10                | 1,0                                                  | 1,0                                                           | 1,3                        |
| Від 10 до 30                | 1,0                                                  | 1,3                                                           | 1,5                        |
| Більше ніж 30               | 1,3                                                  | 1,5                                                           | 2,0                        |

Визначимо умовну висоту будинку:  $2,5 \text{ м} \times 8 \text{ пов.} = 20 \text{ м}$ , для житлових будинків  
спального району  $\alpha = 1,3$ ,

$$N_3 = \alpha \cdot N_1 = 1,3 \cdot 97 = 127 \text{ осіб.}$$

Відповідно до табл.1 ДСТУ 8855:2019 об'єкт будівництва належить до класу наслідків (відповідальності) **СС2**.

#### Визначення можливих збитків

Згідно з розрахунком загальна площа квартир на будинок становить 2536 м<sup>2</sup> (див. табл. 1.1, колонка 4).

Розрахункова вартість 1 м<sup>2</sup> приймається згідно з наказом Міністерства розвитку громад №214 від 17 листопада 2022 року.

Для Одеської області у 2022 році вона орієнтовано дорівнювала 18673 грн.

2.1. Розрахункова вартість будинку:

$$P_i = 2536 \cdot 18673 = 47\,354\,728 \text{ грн.}$$

2.2. Прогнозовані збитки:

$$\Phi = 0,225 \cdot P_i$$

$$\Phi = 0,225 \cdot 47\,354\,728 = 10\,654\,814 \text{ грн}$$

$$\Phi = 0,45 \sum_{i=1}^n P_i \left(1 - \frac{1}{2} \cdot 100 \cdot 0,01\right) = 0,225 \sum_{i=1}^n P_i$$

Враховуючи, що при підрахунку обсягу можливого збитку від руйнування чи пошкодження основних фондів для житлових будинків береться коефіцієнт амортизаційних відрахувань  $K_{e,1} = 0,01$ ,  $c = 0,45$ , встановлений термін експлуатації  $T_{ef}$  дорівнює 100 рокам, а  $n = 1$ .

#### Терміни експлуатації будівель та інженерних споруд

| Найменування                                                | Орієнтоване значення встановленого терміну експлуатації $T_{ef}$ років |
|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| <b>Будівлі:</b>                                             |                                                                        |
| житлові та громадські                                       | 100                                                                    |
| виробничі та допоміжні                                      | 60                                                                     |
| складські                                                   | 60                                                                     |
| сільськогосподарські                                        | 50                                                                     |
| мобільно-розбірні (у тому числі промислові, житлові та ін.) | 20                                                                     |
| мобільні контейнерні                                        | 15                                                                     |
| <b>Інженерні споруди:</b>                                   |                                                                        |
| мости, залежно від типу                                     | 80–100                                                                 |
| греблі                                                      | 120                                                                    |
| тунелі                                                      | 120                                                                    |
| резервуари для води                                         | 80                                                                     |
| резервуари для нафти та нафтопродуктів                      | 40                                                                     |
| резервуари для хімічної промисловості                       | 30                                                                     |
| ємнісні конструкції для сипких матеріалів                   | 20–30                                                                  |
| башти і щогли, залежно від призначення                      | 20–40                                                                  |
| димові труби                                                | 30                                                                     |
| теплиці                                                     | 30                                                                     |

2.3. Обсяг можливого економічного збитку у мінімальних заробітних платах  
 $10\,654\,814 : 6700 = 1590 \text{ м.р.з.п.}$

Відповідно до табл.1 ДСТУ 8855:2019 об'єкт будівництва належить до класу наслідків (відповідальності) **СС1**.

2.4. Згідно до вихідних даних будинок не розташований в охоронній зоні об'єктів культурно спадщини, будівництво передбачається у звичайних інженерно-геологічних умовах при відсутності таких ускладнюючих умов, як: сейсміка, просадки тощо. Будинок не є об'єктом підвищеної екологічної небезпеки. Відмова будинку не впливає на припинення роботи об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури.

Згідно п. 4.4. ДСТУ 8855:2019: «Класи наслідків (відповідальності) об'єктів установлюють за найвищою характеристикою можливих наслідків, отриманих за результатами розрахунків».

Згідно п. 4.15. ДСТУ 8855:2019: «Незалежно від класифікації за ознаками таблиці 1 потрібно встановлювати клас наслідків (відповідальності) не менше ніж: СС2 – для житлових будинків понад чотири поверхи»

**Висновок.** За критеріями загальних вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», ДСТУ 8855:2019. «Визначення класу наслідків (відповідальності)», а також наведених розрахунків 8-поверховий 48-квартирний будинок належить до класу наслідків (відповідальності) **СС2**.

п. 4.15. ДСТУ 8855:2019:

Незалежно від класифікації за ознаками таблиці 1 потрібно встановлювати клас наслідків (відповідальності) не менше ніж:

- СС3 — для об'єктів підвищеної небезпеки;
- СС3 — для сховищ цивільного захисту (цивільної оборони) незалежно від місця розташування, місткості та класу захисту;
- СС3 — для об'єктів, що містять державну таємницю;
- СС3 — для будівель невиробничого призначення з умовною висотою понад 100 метрів;
- СС3 — для житлових будинків умовною висотою від 73,5 м до 100 м;
- СС3 — для пам'яток культурної спадщини;
- СС3 — для об'єктів першої категорії, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля;
- СС2 — для об'єктів другої категорії, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля;
- СС2 — для житлових будинків понад чотири поверхи;
- СС2 — для об'єктів, нове будівництво яких здійснюють в охоронній зоні пам'яток культурної спадщини.

### **КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

Бездоганне виконання контрольної роботи оцінюється у 50 балів. При її захисті студент може отримати до 50 балів.

За кожне теоретичне питання здобувач отримує по 4 бали (разом 20 балів). За виконання практичного завдання здобувач отримує 30 балів.

Інтегральна оцінка контрольної роботи базується на визначенні відповідності оцінюваної роботи наступним основоположним критеріям:

- лаконічність та повнота викладеного матеріалу (за кожним пунктом теоретичного завдання);
- вміння оперувати будівельними нормативними документами, що використовуються при здійсненні розрахунку класу наслідків (відповідальності) будинку.

Захист 5 теоретичних питань оцінюється в 4 бали за кожне запитання (разом 20 балів). Захист розрахунку класу наслідків (відповідальності) оцінюється в 30 балів.

## **ВАРІАНТИ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

### ***Варіант №1***

1. Дайте визначення та назвіть - нормативно-технічні документи у будівництві.
2. Розкажіть про будівельні роботи, які не потребують документів, що дають право на їх виконання.
3. Розкрийте питання - виконавча документація виконання будівельних робіт. Загальний журнал робіт.
4. Розкрийте питання - прийняття в експлуатацію самочинно збудованих об'єктів. Технічне обстеження таких об'єктів.
5. Розкрийте питання - порядок знесення самочинно збудованих об'єктів.

### ***Варіант №2***

1. Розкрийте питання - законодавчі (нормативно-правові) акти у сфері будівництва.
2. Розкажіть про етапи отримання дозволу на виконання будівельних робіт.
3. Розкажіть про будівельні роботи, які не потребують документів, що дають право на їх виконання.
4. Розкрийте питання - схеми планування територій областей України.
5. Розкрийте питання - генеральний план населеного пункту.

### ***Варіант №3***

1. Розкрийте питання - технічні регламенти та їх роль у будівництві.
2. Дайте визначення - стандарти в будівництві та назвіть їх різновиди.
3. Розкрийте питання - скасування права на початок виконання будівельних (підготовчих) робіт або дозволу на виконання будівельних робіт.
4. Розкрийте питання - шляхи набуття права власності на земельну ділянку.
5. Розкрийте питання - вихідні дані для проектування: містобудівельні умови і обмеження, технічні умови, завдання на проектування.

### ***Варіант №4***

1. Розкрийте питання - гармонізація нормативної бази з міжнародними стандартами: суть та шляхи реалізації.
2. Назвіть та охарактеризуйте методи прийняття міжнародних нормативних документів як національних.
3. Розкрийте питання - виробничий контроль якості виконання будівельних робіт.
4. Розкрийте питання - виконавча документація виконання будівельних робіт. Загальний журнал робіт.
5. Розкрийте питання - обов'язки власників або користувачів стосовно нормальної експлуатації будівель та споруд. Планові та позапланові обстеження будівель та споруд. Паспорт об'єкта будівництва.

### ***Варіант №5***

1. Розкрийте питання - технічні регламенти та їх роль у будівництві.
2. Дайте визначення - стандарти в будівництві та назвіть їх різновиди.
3. Дайте визначення поняттю містобудівної діяльності.
4. Розкрийте питання - задачі раціонального планування і забудови територій.
5. Розкрийте питання - вихідні дані для проектування: містобудівельні умови і обмеження, технічні умови, завдання на проектування.

### **Варіант №6**

1. Розкрийте питання - законодавчі (нормативно-правові) акти у сфері будівництва.
2. Дайте визначення та назвіть - нормативно-технічні документи у будівництві.
3. Розкрийте питання - способи будівництва: господарський, підрядний, змішаний. Договір підряду на будівництво.
4. Розкрийте питання - виробничий контроль якості виконання будівельних робіт.
5. Розкрийте питання - порядок знесення самочинно збудованих об'єктів.

### **Варіант №7**

1. Розкрийте питання - національні стандарти та кодекси усталеної практики України: види, порядок прийняття та застосування.
2. Структура нормативних документів у будівництві, їх позначення.
3. Розкрийте питання - технічний нагляд.
4. Розкрийте питання - поняття земельної ділянки, цільове призначення земель.
5. Розкрийте питання - державний земельний кадастр, публічна кадастрова карта, кадастровий номер.

### **Варіант №8**

1. Назвіть та охарактеризуйте методи прийняття міжнародних нормативних документів як національних.
2. Поняття проєктних робіт та проєктної документації для будівництва.
3. Розкрийте питання - містобудівний кадастр, служби містобудівного кадастру. Розкрийте питання - містобудівний моніторинг.
4. Розкрийте питання - підтвердження відповідності будівельних виробів, будівель та споруд технічним регламентам: декларація про відповідність, сертифікат відповідності.
5. Розкрийте питання - відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності: суб'єктів містобудування та відповідальних осіб.

## **ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗРАХУНКУ КЛАСІВ НАСЛІДКІВ (ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ) БУДИНКІВ (практична частина контрольної роботи)**

### **ВАРІАНТ №1**

1. Об'єкт будівництва – односекційний 9-поверховий житловий будинок.
2. Секція – 6-квартирна. Формула квартир поверху – 1-1-2-2-3-3.
3. Площа квартир: 1к – 40,5 (30+10,5) м<sup>2</sup>, 2к – 52,5 (42+10,5) м<sup>2</sup>, 3к – 65,5 (55+10,5) м<sup>2</sup>.
4. Висота поверху – 2,5 м.
5. Місце будівництва – м. Київ
6. Вимоги щодо охорони культурної спадщини – відсутні.
7. Інженерно-геологічні умови будівництва – звичайні.
8. Можливі наслідки від відмови об'єкта на функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури – відсутні.

### **ВАРІАНТ №2**

1. Об'єкт будівництва – односекційний 9-поверховий житловий будинок.
2. Секція – 6-квартирна. Формула квартир поверху – 1-1-2-2-3-3.
3. Площа квартир: 1к – 40,5 (30+10,5) м<sup>2</sup>, 2к – 52,5 (42+10,5) м<sup>2</sup>, 3к – 65,5 (55+10,5) м<sup>2</sup>.
4. Висота поверху – 2,5 м.

5. Місце будівництва – м. Івано-Франківськ
6. Вимоги щодо охорони культурної спадщини – відсутні.
7. Інженерно-геологічні умови будівництва – звичайні.
8. Можливі наслідки від відмови об'єкта на функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури – відсутні.

#### **ВАРІАНТ №3**

1. Об'єкт будівництва – односекційний 8-поверховий житловий будинок.
2. Секція – 6-квартирна. Формула квартир поверху – 1-1-2-2-3-3.
3. Площа квартир: 1к – 40,5 (30+10,5) м<sup>2</sup>, 2к – 52,5 (42+10,5) м<sup>2</sup>, 3к – 65,5 (55+10,5) м<sup>2</sup>.
4. Висота поверху – 2,5 м.
5. Місце будівництва – м. Чернівці
6. Вимоги щодо охорони культурної спадщини – відсутні.
7. Інженерно-геологічні умови будівництва – звичайні.
8. Можливі наслідки від відмови об'єкта на функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури – відсутні.

#### **ВАРІАНТ №4**

1. Об'єкт будівництва – односекційний 8-поверховий житловий будинок.
2. Секція – 6-квартирна. Формула квартир поверху – 1-1-2-2-3-3.
3. Площа квартир: 1к – 40,5 (30+10,5) м<sup>2</sup>, 2к – 52,5 (42+10,5) м<sup>2</sup>, 3к – 65,5 (55+10,5) м<sup>2</sup>.
4. Висота поверху – 2,5 м.
5. Місце будівництва – м. Луцьк
6. Вимоги щодо охорони культурної спадщини – відсутні.
7. Інженерно-геологічні умови будівництва – звичайні.
8. Можливі наслідки від відмови об'єкта на функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури – відсутні.

#### **ВАРІАНТ №5**

1. Об'єкт будівництва – односекційний 9-поверховий житловий будинок.
2. Секція – 6-квартирна. Формула квартир поверху – 1-1-2-2-3-3.
3. Площа квартир: 1к – 40,5 (30+10,5) м<sup>2</sup>, 2к – 52,5 (42+10,5) м<sup>2</sup>, 3к – 65,5 (55+10,5) м<sup>2</sup>.
4. Висота поверху – 2,5 м.
5. Місце будівництва – м. Київ
6. Вимоги щодо охорони культурної спадщини – відсутні.
7. Інженерно-геологічні умови будівництва – звичайні.
8. Можливі наслідки від відмови об'єкта на функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури – відсутні.

#### **ВАРІАНТ №6**

1. Об'єкт будівництва – односекційний 9-поверховий житловий будинок.
2. Секція – 6-квартирна. Формула квартир поверху – 1-1-2-2-3-3.
3. Площа квартир: 1к – 40,5 (30+10,5) м<sup>2</sup>, 2к – 52,5 (42+10,5) м<sup>2</sup>, 3к – 65,5 (55+10,5) м<sup>2</sup>.
4. Висота поверху – 2,5 м.
5. Місце будівництва – м. Івано-Франківськ
6. Вимоги щодо охорони культурної спадщини – відсутні.
7. Інженерно-геологічні умови будівництва – звичайні.
8. Можливі наслідки від відмови об'єкта на функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури – відсутні.

#### **ВАРІАНТ №7**

1. Об'єкт будівництва – односекційний 8-поверховий житловий будинок.

2. Секція – 6-квартирна. Формула квартир поверху – 1-1-2-2-3-3.
3. Площа квартир: 1к – 40,5 (30+10,5) м<sup>2</sup>, 2к – 52,5 (42+10,5) м<sup>2</sup>, 3к – 65,5 (55+10,5) м<sup>2</sup>.
4. Висота поверху – 2,5 м.
5. Місце будівництва – м. Чернівці
6. Вимоги щодо охорони культурної спадщини – відсутні.
7. Інженерно-геологічні умови будівництва – звичайні.
8. Можливі наслідки від відмови об'єкта на функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури – відсутні.

#### **ВАРІАНТ №8**

1. Об'єкт будівництва – односекційний 8-поверховий житловий будинок.
2. Секція – 6-квартирна. Формула квартир поверху – 1-1-2-2-3-3.
3. Площа квартир: 1к – 40,5 (30+10,5) м<sup>2</sup>, 2к – 52,5 (42+10,5) м<sup>2</sup>, 3к – 65,5 (55+10,5) м<sup>2</sup>.
4. Висота поверху – 2,5 м.
5. Місце будівництва – м. Луцьк
6. Вимоги щодо охорони культурної спадщини – відсутні.
7. Інженерно-геологічні умови будівництва – звичайні.
8. Можливі наслідки від відмови об'єкта на функціонування об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури – відсутні.

#### **ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СКЛАДАННЯ ЕКЗАМЕНУ**

1. Розкрийте питання - законодавчі (нормативно-правові) акти у сфері будівництва.
2. Дайте визначення та назвіть - нормативно-технічні документи у будівництві.
3. Дайте визначення - будівельні норми: ДБН та ГБН. Методи формування будівельних норм.
4. Розкрийте питання - технічні регламенти та їх роль у будівництві.
5. Дайте визначення - стандарти в будівництві та назвіть їх різновиди.
6. Розкрийте питання - національні стандарти та кодекси усталеної практики України: види, порядок прийняття та застосування.
7. Структура нормативних документів у будівництві, їх позначення.
8. Розкрийте питання - гармонізація нормативної бази з міжнародними стандартами: суть та шляхи реалізації.
9. Розкрийте питання - загальна структура нормативної бази ЄС. Категорії європейських стандартів.
10. Назвіть та охарактеризуйте методи прийняття міжнародних нормативних документів як національних.
11. Поняття проєктних робіт та проєктної документації для будівництва.
12. Назвіть стадії проєктування: ТЕО, ТЕР, ЕП, П, РП, Р.
13. Розкрийте питання - комплекти робочих креслень.
14. Назвіть види інженерних вишукувань для будівництва. Розкажіть про них.
15. Як розраховується вартість проєктних та вишукувальних робіт.
16. Розкрийте питання - класи наслідків (відповідальності) будівель та споруд.
17. Розкажіть про затвердження (схвалення) проєктів будівництва.
18. Розкажіть, як відбувається повідомлення про початок виконання будівельних або підготовчих робіт.
19. Розкажіть про етапи отримання дозволу на виконання будівельних робіт.
20. Розкажіть про будівельні роботи, які не потребують документів, що дають право на їх виконання.
21. Розкрийте питання - скасування права на початок виконання будівельних (підготовчих) робіт або дозволу на виконання будівельних робіт.
22. Розкрийте питання - авторський нагляд.



23. Розкрийте питання - технічний нагляд.
24. Розкрийте питання - ліцензія на провадження господарської діяльності з будівництва об'єктів, вимоги до суб'єктів господарювання щодо її отримання.
25. Розкрийте питання - способи будівництва: господарський, підрядний, змішаний. Договір підряду на будівництво.
26. Розкрийте питання - виробничий контроль якості виконання будівельних робіт.
27. Розкрийте питання - виконавча документація виконання будівельних робіт. Загальний журнал робіт.
- 28.** Розкрийте питання - підтвердження відповідності будівельних виробів, будівель та споруд технічним регламентам: декларація про відповідність, сертифікат відповідності.
29. Дайте визначення поняттю містобудівної діяльності.
30. Розкрийте питання - задачі раціонального планування і забудови територій.
31. Розкрийте питання - планування територій на державному, регіональному та місцевому рівнях.
32. Розкрийте питання - генеральна схема планування території України.
33. Розкрийте питання - схеми планування територій областей України.
34. Розкрийте питання - генеральний план населеного пункту.
35. Розкрийте питання - план зонування території (зонінг). Містобудівний регламент.
36. Розкрийте питання - детальний план території у межах та за межами населених пунктів.
37. Розкрийте питання - містобудівний кадастр, служби містобудівного кадастру.
38. Розкрийте питання - містобудівний моніторинг.
39. Розкрийте питання - фінансування робіт з планування територій та проведення містобудівельного моніторингу.
40. Розкрийте питання - поняття земельної ділянки, цільове призначення земель.
41. Розкрийте питання - державний земельний кадастр, публічна кадастрова карта, кадастровий номер.
42. Розкрийте питання - шляхи набуття права власності на земельну ділянку.
43. Розкрийте питання - вихідні дані для проєктування: містобудівельні умови і обмеження, технічні умови, завдання на проєктування.
44. Розкрийте питання - прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів: декларація про готовність об'єкта до експлуатації, акт готовності об'єкта до експлуатації, видача сертифіката.
45. Розкрийте питання - прийняття в експлуатацію самочинно збудованих об'єктів. Технічне обстеження таких об'єктів.
46. Розкрийте питання - обов'язки власників або користувачів стосовно нормальної експлуатації будівель та споруд. Планові та позапланові обстеження будівель та споруд. Паспорт об'єкта будівництва.
47. Розкрийте питання - державний архітектурно-будівельний нагляд.
48. Розкрийте питання - відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності: суб'єктів містобудування та відповідальних осіб.
49. Розкрийте питання - порядок знесення самочинно збудованих об'єктів.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Про технічні регламенти та оцінку відповідності : Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19> (дата звернення: 10.12.2018).
2. Про затвердження Технічного регламенту будівельних виробів, будівель і споруд : Постанова КМУ від 20.12.06 р. № 1764. Дата оновлення 12.07.2010. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1764-2006-п> (дата звернення: 10.12.2018).
3. Про будівельні норми : Закон України від 05.11.2009 № 1704-VI. Дата оновлення 05.01.2013. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1704-17> (дата звернення: 10.12.2018).
4. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII. Дата оновлення 10.02.2016. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18> (дата звернення: 10.12.2018).
5. ДБН А.1.1-1-2009. Система стандартизації та нормування у будівництві. Основні положення. [На заміну ДБН А. 1.1 -1-93, чинні з 2011- 01-01]. Вид. офіц. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2013. 13 с.
6. ДБН А.1.1-94:2010. Система стандартизації та нормування у будівництві. Проектування будівельних конструкцій за єврокодами. Основні положення. [Уведено вперше, чинні з 1 липня 2013 р.]. Вид. офіц. Київ: Міністерство регіонального розвитку та будівництва України, 2012. 34 с.
7. ДСТУ 1.7:2015. Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів (ISO/SEC Guide 21-1:2005, NEQ; ISO/IEC Guide 21-2:2005, NEQ). [На заміну ДСТУ 1.7:2001, чинний з 2015-12-20]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015. 30 с.
8. Жван В. Д. Зведення і монтаж будівель і споруд : навчальний посібник / В. Д. Жван, М. Д. Помазан, О. В. Жван; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків: ХНАМГ, 2011. – 395 с.
9. Жван В. Д. Технологія будівельного виробництва в житловокомунальному господарстві: навч. посібник / В. Д. Жван; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2010. – 316 с.
10. Панченко В. О. Технологія і механізація будівельних процесів : навч.метод. посібник / В. О. Панченко, М. Г. Костюк, А. О. Качура, Л. М. Окуневський; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва; – Харків : ХНАМГ, 2005. – 243 с.
11. Жван В. Д. Зведення і монтаж будівель і споруд : навчальний посібник / В. Д. Жван, М. Д. Помазан, О. В. Жван; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків: ХНАМГ, 2011. – 395 с.
12. ДБН А.2.2-3:2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво». Зі Змінами № 1 та № 2. Міністерство розвитку громад та територій України Київ, 2022.
13. ДБН А.2.2-14:2016 «Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування». Зі Зміною № 1. Міністерство розвитку громад та територій України Київ, 2022.
14. ДБН В.2.2-40:2018 Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. Зміна № 1. Міністерство розвитку громад та територій України Київ, 2022.

15. ДСТУ 9243.4:2023 Система проектної документації для будівництва. Основні вимоги до проектної документації. Вид. офіц. Київ: Держбуд України, 2023. 56 с.
16. ДБН А.2.2-1:2021. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. [На заміну ДБН А.2.2-1-2003, чинний з 01.09.2022 р.]. Вид. офіц. Київ: Держбуд України, 2004. 21 с.
17. ДБН А.3.1-5:2016. Організація будівельного виробництва. [На заміну ДБН А.3-1-5-2009, чинні з 2017-01-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2008. 46 с.
18. «Настанова з визначення вартості проектних, науково-проектних, вишукувальних робіт та експертизи простної документації на будівництво», наказ №281 Мінрегіонбуду України від 01.11.2021 р.
19. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. Дата оновлення 23.07.2018. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 10.12.2018).
20. Про архітектурну діяльність : Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV. Дата оновлення 18.12.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/687-14> (дата звернення: 10.12.2018).
21. ДСТУ – Н Б А.2.2-11:2014 «Настанова щодо проведення авторського нагляду за будівництвом». Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.
22. ДБН В.1.3 – 2:2010 «Система забезпечення точності геометричних параметрів у будівництві. Геодезичні роботи у будівництві. Зі Зміною № 1». Мінрегіон.
23. Про технічні регламенти та оцінку відповідності : Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19> (дата звернення: 10.12.2018).
24. ДСТУ Б А.1.2-4:2009. Система ліцензування та сертифікації у будівництві. Оцінювання відповідності у будівництві згідно з технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд. Реєстр декларацій відповідності, сертифікатів та бланки документів. [Уведено вперше, чинний з 2010-07-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіонбуд України, 2010. 15 с.
25. ДСТУ Б А.1.2-2:2009. Система ліцензування та сертифікації у будівництві. Оцінювання відповідності у будівництві згідно з технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд. Порядок оцінювання відповідності продукції встановленим вимогам. [Уведено вперше, чинний з 2010-07-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіонбуд України, 2010. 17 с.
26. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції : Закон України від 02.12.2010 № 2735-VI. Дата оновлення 10.02.2016. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2735-17> (дата звернення: 10.12.2018).
27. Про основи містобудування : Закон України від 16.11.1992 № 2780-XII. Дата оновлення 10.06.2017. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2780-12> (дата звернення: 10.12.2018).
28. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. Дата оновлення 23.07.2018. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 10.12.2018).
29. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій. [На заміну ДБН 360-92\*\*, ДБН Б.2.4-1-94, ДБН Б.2.4-3-95, ДБН Б.2.4-4-97, ДБН Б.1-2- 95, СНиП II-89-80, ДБН Б.2.2-12:2018 чинні з 2019-10-01]. Вид. офіц. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. 179 с.).
30. ДБН Б.1.1-13:2021. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях. [На заміну ДБН Б.1.1-11:2011 та ДБН Б.1.1-6:2007, ДБН Б.1.1-13:2012, чинні з 01.10.2022.

31. ДБН Б.1.1-14:2021. «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні». [Уведено вперше, чинні з 2022-10-01]. Вид. офіц. Київ: Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. 18 с.
32. ДБН Б.1.1-16:2013. Склад та зміст містобудівного кадастру. [На заміну ДБН Б.1-1-93, чинні з 01.09.2013 р.]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2013. 57 с.
33. Про енергетичну ефективність будівель : Закон України від 22.06.2017 № 2118-VIII. Дата оновлення 23.07.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2118-19> (дата звернення: 10.12.2018).
34. ДБН В.1.2-14:2018. Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель, споруд, будівельних конструкцій та основ. [На заміну ДБН В.1.2-14-2009, чинні з 2019-01-01]. Вид. офіц. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018. 30 с.
35. КНУ "Настанова з визначення вартості проведення робіт з оцінки технічного стану та експлуатаційної придатності об'єктів будівництва", наказ №67 Мінрегіонбуду України від 30.04.2022 р.
36. Методика обстеження будівель і споруд, пошкоджених внаслідок надзвичайних ситуацій, бойових дій та терористичних актів. Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 28.04.2022 р., №65.
37. ДСТУ-Н Б В.2.5-37:2008. Настанова з проектування, монтування та експлуатації автоматизованих систем моніторингу та управління будівлями і спорудами. [Уведено вперше, чинний з 2008-10-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіонбуд України, 2008. 13 с.
38. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. Дата оновлення 23.07.2018. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 10.12.2018).
39. Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності: Закон України від 14.10.1994 № 208/94-ВР. Дата оновлення 10.06.2017. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/208/94-вр> (дата звернення: 10.12.2018).

#### **Допоміжні джерела інформації**

1. ДБН Б.1.1-14:2012. Склад та зміст детального плану території. [На заміну ДСТУ-Н Б Б.1.1-8:2009, чинні з 1 жовтня 2012 р.]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2012. 33 с.
2. ДБН Б.1.1-15:2012. Склад і зміст генерального плану населеного пункту. [На заміну ДБН Б. 1-3-97 та ДБН Б.1.1-9-2009, чинні з 1 листопада 2012 р.]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2012. 21 с.
3. ДСТУ 1.7:2015. Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів (ISO/SEC Guide 21-1:2005, NEQ; ISO/IEC Guide 21-2:2005, NEQ). [На заміну ДСТУ 1.7:2001, чинний з 2015-12-20]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015. 30 с.
4. ДСТУ Б А.1.2-1:2007. Система ліцензування та сертифікації у будівництві. Оцінювання відповідності у будівництві згідно з технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд. Основні положення. [Уведено вперше, чинний з 2008-07-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіонбуд України, 2008. 11 с.
5. ДБН В.1.2-9:2021. Основні вимоги до булівель і споруд «Безпека і доступність під час експлуатації». Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2022.
6. ДБН В.1.2-8:2021. Основні вимоги до булівель і споруд «Гігієна, здоров'я та захист довкілля». Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2022.
7. ДБН В.1.2-6:2021. Основні вимоги до булівель і споруд «Мехінічний опір та стійкість». Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2022.
8. ДБН В.2.6-31:2021. «Теплова ізоляція та енергоефективність будівель». Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2022.

9. ДБН В.1.2-11:2021. Основні вимоги до булівель і споруд «Пожежна безпека». Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2022.
10. ДБН А.2.2-1:2021. «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)». Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2022.
11. ДБН В.2.2-15:2019. «Житлові будинки. Основні положення». Розд. 9. Безпека та доступність у використанні. Вид. офіц. Київ: Мінрегіонбуд та житлово-комунального господарства України, 2022, с.35.
12. ДБН В.2.2-15:2019. Житлові будинки. Основні положення. Зміна №1. Вид. офіц. Київ: Мін. розвитку громад та територій України, 2022.
13. ДБН В.2.2-40:2018. «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». Розд. 6. Вимоги до планувальної організації будівель та споруд. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2022, с.14-18.
14. ДБН В.2.2-40:2018. «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». Розд. 7. Вимоги до середовища життєдіяльності маломобільних груп населення. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2022, с.23-37.
15. ДБН В.2.2-40:2018. «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». Розд. 8. Засоби безпеки орієнтування, отримання інформації при користуванні середовищем. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2022, с.39-49.
16. ДБН В.2.2-40:2018. «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення». Розд. 9. Вимоги до проектування будівель і споруд громадського призначення з урахуванням потреб осіб з порушенням органів слуху. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2022, с.49.
17. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. Зміна №1. Мінрегіон України, Київ, 2022.
18. ДБН В.2.2-3:2018. Заклади освіти. . Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2018
19. ДБН В.2.2-3:2018. Заклади освіти. Зміна №1. Міністерство розвитку громад та територій України, Київ, 2022.